

Recomandarea nr. 86 din 20.01.2016

*Cu privire la practica aplicării art.248 alin.(5) din Legea insolvenței
nr.149 din 29.06.2012*

În legătură cu necesitatea aplicării corecte și uniforme a Legii insolvenței în partea inițierii unei acțiuni de atragere la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, Curtea Supremă de Justiție consideră necesar a explica următoarele.

Prin prisma art.248 din Legea insolvenței, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune angajarea răspunderii membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului, precum și oricărei alte persoane care au cauzat insolvența prin acțiunile enumerate exhaustiv la alin. (1) al articolului enunțat.

Analiza normei în cauză denotă faptul că pentru angajarea răspunderii persoanelor care au contribuit la apariția stării de insolvență, este necesar ca debitorul să fie subiect al unei proceduri de insolvență în curs de desfășurare. Or, răspunderea specială nu poate fi antrenată în afara procedurii de insolvență, respectiv înainte ca această procedură să fie intentată sau după încetarea acesteia.

Subiect al inițierii unei astfel de acțiuni este administratorul/lichidatorul procesului de insolvență, după desemnarea lui de instanță ori de creditori la prima adunarea creditorilor (art.21 alin.(6), 34 alin. (6) și art. 54 alin.(1) lit. d) Legea insolvenței). Iar instanța de insolvență este exclusiv competentă la examinarea cererii privind atragere la răspundere subsidiară.

În temeiul art.248 alin.(5) din Legea nr. 149 din 29.06.2012, măsura prevăzută la alin.(1), adică acțiunea privind angajarea răspunderii membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului, se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvență, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a procedurii de insolvență, norma dată instituind termene de prescripție cu privire la obiectul cererii și, respectiv, modalitatea de calcul a începutului curgerii termenului de prescripție extinctivă.

Art. 272 Codul Civil stipulează că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, iar dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În asemenea condiții, urmează de înțeles că termenul de 3 ani stabilit pentru depunerea cererii de angajare a răspunderii speciale nu poate începe a curge ***decît după intentarea procesului de insolvență***, iar termenul de 2 ani reglementat de aceeași normă este prevăzut ***pentru calculul limitelor temporale în care au fost comise acțiunile enumerate*** la alin. (1) al art.248 ***anterior intentării procesului de insolvență***.

Astfel, în vederea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului nominalizați la art. 247 din Legea insolvenței, acțiunile culpabile prevăzute în alin. (1) art. 248 din aceeași Lege, trebuie să fi fost comise de către aceștia cu cel mult 2 ani înainte de intentarea procesului de insolvență în privința debitorului; iar cererea cu privire la atragerea persoanelor în cauză la răspundere poate fi introdusă după intentarea procedurii de insolvență în termen de 3 ani de la data la care s-a cunoscut sau trebuia să fie cunoscut faptul că dâșii au cauzat starea de insolvență.

O altă interpretare decât cea invocată supra nu poate fi acceptată, deoarece termenul de 3 ani începe a curge de la data la care s-au cunoscut circumstanțele și persoanele cărora le poate fi imputată insolvența, acest termen nefiind pasibil să curgă decât după intentarea nemijlocită a procesului de insolvență.

Iar termenul de 2 ani este aplicabil în privința persoanelor cărora le poate fi incriminată starea de insolvență a debitorului exclusiv referitor la perioada anterioară insolvenței în care s-au produs acțiunile ce au condiționat-o. Or, odată cu intentarea procedurii de insolvență, membrii organelor de conducere sunt înlăturați de la administrarea și gestionarea debitorului, ei ne mai având posibilitate să comită careva acțiuni ce ar afecta negativ starea financiară a acestuia.

Întru confirmarea acestei concluzii se invocă și art.247 alin.(2) din Legea insolvenței, conform căruia prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile de conducere respective la data intentării procesului de insolvență, precum și celor care au deținut aceste funcții ***pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.***

Prin urmare, termenul de 2 ani se extinde față de acțiunile prevăzute la art. 248 alin. (1) literele a) - i) din Lege în privința persoanelor cărora le pot fi incriminate aceste acțiuni, calculat la situația anterioară insolvenței, adică “până la intentarea procesului de insolvență”, ceea ce după sens este similar cu sintagma “nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvență”.